

УДК:334.722 : 338.26 : 330.34

Кацуба Я.М.

ОБґРУНТУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТТЄЗДАТНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Анотація. У статті обґрунтовано механізм забезпечення життєздатності підприємництва, розглянуто основні складові життєздатності підприємств в Україні.

Ключові слова: підприємництво, життєздатність, механізм забезпечення, розвиток.

Актуальність проблеми. У сучасних умовах змін в економіці все більш складними стають питання управління станом та розвитком підприємництва. Ринкові трансформації в Україні не змогли до теперішнього часу забезпечити достатній розвиток підприємництва. Хоча, слід зазначити, що інститути малого та середнього бізнесу є основою конкурентоспроможності західних країн, США, Японії, Китаю та інших розвинених країн.

Актуальність зазначеної проблематики підтверджується необхідністю впровадження концепції дій місцевих органів влади як суб'єктів державного регулювання сферою підприємництва, опанування ефективного інструментарію реалізації регіональної політики підтримки підприємництва, вдосконалення процесу розробки стратегій та програм розвитку підприємництва в Україні.

Аналіз останніх наукових досліджень та публікацій. Проблемам забезпечення ефективного функціонування підприємництва приділено наукові праці таких вчених як З. Варналій [3], С. Дрига [5], Я. Жаліло [6]. З ліквідацією Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва 09.12.2010 р. функції у сфері реалізації державної регуляторної політики, державної політики з питань розвитку підприємства, регулювання цінової політики (крім питань реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців) були покладені на Міністерство економічного розвитку і торгівлі України; функції з реалізації державної політики у сфері реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців – на Державну реєстраційну службу України.

Незважаючи на оптимізацію державного апарату та численні наукові праці, забезпечення розвитку та існування підприємництва залишається важливою науково-практичною проблемою, яка так і не була вирішена. Крім того, ця проблема завжди є і буде актуальною, оскільки змінюються зовнішні та внутрішні умови функціонування підприємства, його потреби та цілі.

Для обґрунтування управління підприємством перспективним є використання теорії життєздатності, основні положення якої висвітлено в працях С. Біра [2], Л. Сергєєвої [13]. Значна частина наукових досліджень присвячена змісту поняття «життєздатність», моделюванню життєздатної системи, її структури, функціям підсистем та умовам життєздатності тощо. Проте, за наявності наукових розробок залишається низка питань, що стосуються проблем забезпечення життєздатності соціально-економічних

систем, зокрема, приватних підприємств.

Мета статті. Метою роботи є обґрунтування механізму забезпечення життєздатності приватних підприємств в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Застосування принципів життєздатності обумовлено тим, що підприємництво є системою з розвиненими зворотніми зв'язками, які забезпечують гомеостазис [1, с. 212], а також здатне достатньо довго зберігати й підтримувати самостійне існування [2, с. 158]. Суб'єкт малого підприємництва – це складний, цілісний в часі об'єкт дослідження, що не завжди має за мету економічну вигоду, залежить від комплексу психологічних, соціальних, етичних і генетичних чинників. Не можна ігнорувати діалектичний характер підприємництва, основною суперечністю якого є те, що він в змозі вирішувати вагомі економічні, соціальні та інноваційні завдання, а також бути джерелом загострення соціальних, політичних і навіть етнічних проблем [14].

Кожен суб'єкт підприємництва має власний механізм для самостійного вирішення проблемних ситуацій, які виникають. З метою забезпечення життєздатності система підприємництва, а також окремі її елементи повинні мати здатність відповідати на звичні події (наприклад, забезпечення прибутковості, можливість виконувати вимоги податкової системи) і потенціал для реагування на несподівані події (такі, як дії конкурентів). Здатність адаптації до зовнішнього середовища, що змінюється, є характерною ознакою життєздатної системи.

Для підприємництва в Україні характерними є високі адаптивні здібності, але скоріше не завдяки системі державного регулювання, а в протиріч їй. Властивість адаптації до зовнішнього середовища призвела до того, що суб'єкт підприємництва в Україні діє в межах певного кола контрагентів (постачальник – споживач), і до цього кола не завжди входять професійні об'єднання підприємців, або органи державної підтримки. Відсутність додатного зв'язку з державною владою, різноманітні види діяльності обумовлюють проблеми як в статистичних підрахунках обсягів підприємництва, так і в визначенні його реальної прибутковості, що унеможливорює спроби удосконалення механізмів державного регулювання підприємництва, наприклад, оподаткування.

Представлення підприємництва в вигляді життєздатної системи може надати можливість виявити момент часу, коли управління є максимально ефективним за мінімальних зусиль. Під механізмом функціонування підприємництва будемо розуміти систему суб'єктів, що є елементами підприємництва або мають з ним зв'язки, разом з правилами їх взаємодії. Під дією механізму перетворюється рух (розвиток і стратегія) елементів підприємництва та/або здійснюється непрямий вплив на рух інших суб'єктів.

Властивість адаптації підприємництва як життєздатної, складної і багатофункціональної системи призводить до виокремлення таких сутнісних характеристик як абсолютність, відносність і суперечність.

Абсолютність підприємництва означає його стійкість і універсальність, оскільки він є необхідною структурною ланкою ринкової економіки.

Відносність виявляється в асиметричності інформації, а саме:

маніпулювання поведінкою споживача товарів і послуг через недобросовісну рекламу, нездатність економічних агентів отримати повну інформацію про можливі альтернативи використання капіталу, оптимізацію трансакційних витрат. Відносність підприємництва проявляється в складанні програм стратегічного розвитку, результатом яких можуть бути неадекватні рішення, що приймаються. Відносність виявляється також в тому, що будь-які підходи до визначення критеріїв оцінювання підприємництва є недосконалими: не можна визначити набір показників, що є універсальним.

Суперечливий характер підприємництва полягає в діалектичній єдності властивостей стійкості та нестабільності. З'ясування внутрішньої суперечності всіх явищ і процесів обумовлює забезпечення їх надійності. Аналіз суперечностей в системному зв'язку з економічними стосунками підприємництва, дозволяє виокремити мотиви до розвитку.

Суперечності підприємництва мають власну системну організацію, можуть бути зовнішніми і внутрішніми. Хамідулін Ф. виділяє групи суперечностей, які здійснюють вплив на функціонування та розвиток підприємства: 1) сутнісні; 2) функціональні; 3) пов'язані із стосунками власності; 4) що носять тимчасовий або постійний характер; 5) пов'язані з перехідним станом [15]. Суперечності мають певну ієрархічність в їх загальній системній структурі, тому потребується не розв'язок всіх суперечностей підприємства одночасно, а вирішення найбільш важливих в конкретний момент часу і розвитку. Суперечності виникають на всіх етапах розвитку підприємства і вимагають адекватних змін інституційного середовища. Відповідно, в процесі інституційних перетворень одні суперечності отримують планомірний розв'язок, інші – випадковий. Швидкість їх розв'язку обумовлена швидкістю їх усвідомлення і усунення суб'єктами господарювання різних рівнів, що впливає на динаміку розвитку в цілому.

В праці Л. Сергєєвої [13, с. 160] запропоновано життєздатність системи G оцінювати як функцію оцінок стійкості Y , надійності N , живучості T та вмотивованості M (таблиця 1):

$$G = f(Y, N, T, M). \quad (1)$$

Таблиця 1
Концепція оцінювання життєздатності соціально-економічної системи

Життєздатність соціально-економічної системи (Y, N, T, M)			
Забезпечення існування		Забезпечення розвитку	
Стійкість (Y) (характеризує взаємодію системи із середовищем)	Надійність (N) (характеризує внутрішні сили системи)	Живучість (T) (потенціал розвитку, відновлюваність)	Вмотивованість (M) (активність, тривалість дій, спрямованих на розвиток)

*складено на основі [13]

Наявність мети розвитку і сам факт існування стратегічного управління окремим підприємством дає змогу представити підприємство та його елементи і підсистеми як цілеспрямовані системи. За думкою Р. Акоффа та Ф. Емері функції цілеспрямованих систем визначаються, по-перше, ступінню воздії на них оточення (чутливість до зовнішнього середовища), а, по-друге, ступінню їх дії на оточення (ефективність воздії на середовище) [1, с. 124].

Проаналізуємо основні положення щодо механізму забезпечення життєздатності. Для цього розглянемо складові життєздатності підприємництва та їх забезпечення.

В. Назаров під стійкістю підприємств малого бізнесу розуміє їх здатність адаптуватися до мінливих умов внутрішнього і зовнішнього середовища. Науковець зазначає, що основними напрямками забезпечення стійкості підприємств малого бізнесу є фінансовий, виробничий, кадровий та інформаційний потенціал, що характеризується набором відповідних елементів [11].

Механізм стійкості підприємництва є сукупністю способів забезпечення взаємопов'язаної дії підсистем і функцій підприємства малого бізнесу, використання яких у заданих межах обумовлює досягнення цілей його діяльності в умовах нестабільності зовнішнього і внутрішнього середовища.

Підвищення стійкості спирається на наступні положення:

1. Зовнішнє середовище має пряму та опосередковану дію, що обумовлене характером зворотніх зв'язків. Отже, впливає на функціонально-цільові характеристики підприємництва.

2. Підприємництво є не тільки економічною, а й соціотехнічною та організаційною системою зі складною внутрішньою структурою. Управління підприємством та його елементами є цілеспрямованою дією колективу людей або власником-індивідумом. Тому забезпечення стійкості повинно враховувати характер елементів та зв'язків, здібності підприємництва до організації та самоорганізації.

Таким чином, стійкість є здатністю (властивістю) в умовах флуктуацій ринкової кон'юнктури, непередбачуваності поведінки партнерів, виробничо-технологічних збоїв, ненадійності ресурсних постачань і інших можливих збурень забезпечувати реалізацію, підтримку на певних рівнях своїх цільових установок при збереженні функціонально-структурного наповнення. Забезпечення стійкості пов'язано із забезпеченням структурної стійкості – надійності, а саме: збереження цілісності, організаційної єдності за наявності різних інтересів суб'єктів, що входять в систему, самовідтворювання.

Крім того, забезпечення стійкості розглядається і як забезпечення функціонально-цільової стійкості – живучості, що включає механізми адаптації та управління альтернативами розвитку.

При оцінюванні стійкості як критерію взаємодії підприємництва з зовнішнім середовищем, необхідно врахувати, що зміни умов функціонування приватних підприємств переважно є негативними. Це виникає, зокрема, через низьку довіру підприємців до органів державної влади. В таких умовах збереження, поновлення та розвиток внутрішніх зв'язків підприємництва

(надійність) є важливим і актуальним завданням.

З поняттям надійності тісно пов'язані дослідження В. Медяник, якою запропоновано поняття компенсаторних можливостей – спроможність підприємства малого бізнесу за певний період часу самостійно або з урахуванням зовнішньої підтримки відновити масштаб своєї діяльності до рівня, що передував події, яка призвела до часткового або практично повного припинення діяльності [10].

Досвід зарубіжних країн показує, що існування та розвиток підприємництва неможливі без державної підтримки. Водночас, необхідно враховувати і підтримку з боку об'єднань підприємців як представників їх інтересів. Тому для підтримки цілісності необхідно систему підприємництва розглядати як сумісно з діями органів державної влади, так і сумісно з його об'єднаннями.

Безумовно, існують спроби взаємодії державної влади з об'єднаннями підприємців. Так, 22.12.2010 р. затверджене Положення про Координаційну раду з питань розвитку малого та середнього підприємництва постановою Кабінету Міністрів України № 1210 [12]. Згідно з цим положенням, рада є постійним діючим консультативно-дорадчим органом Кабінету Міністрів України, утвореним з метою сприяння розвитку малого та середнього підприємництва в Україні. Склад Координаційної ради затверджує Кабінет Міністрів України з числа представників об'єднань малих і середніх підприємців (до ради включені 48 осіб). Керівництво Координаційною радою здійснюють співголови, які обираються з числа її членів. Організаційне, інформаційне, матеріально-технічне забезпечення діяльності Координаційної ради здійснює Міністерство економічного розвитку і торгівлі.

Таким чином, формально рада представляє інтереси підприємців, але в своїй діяльності підпорядковується Кабінету Міністрів, має можливість лише консультувати з деяких питань, а не впливати на прийняття рішень.

При розгляді внутрішньої структури системи підприємництва важливим моментом є розуміння її динамічності, передбачення та управління кількісними та якісними перетвореннями. Безпосередній і опосередкований взаємозв'язок структурних елементів підприємництва настільки складний, що вони не можуть існувати ізольовано, без взаємодії один з одним.

Зміст існування підприємництва полягає в тому, що його статичний стан (завоювання, накопичення і утримання конкурентних переваг або здібностей в існуючих інституційних умовах) призводить до безперервного руху – змінюється господарська поведінка по пристосуванню до змін зовнішнього середовища.

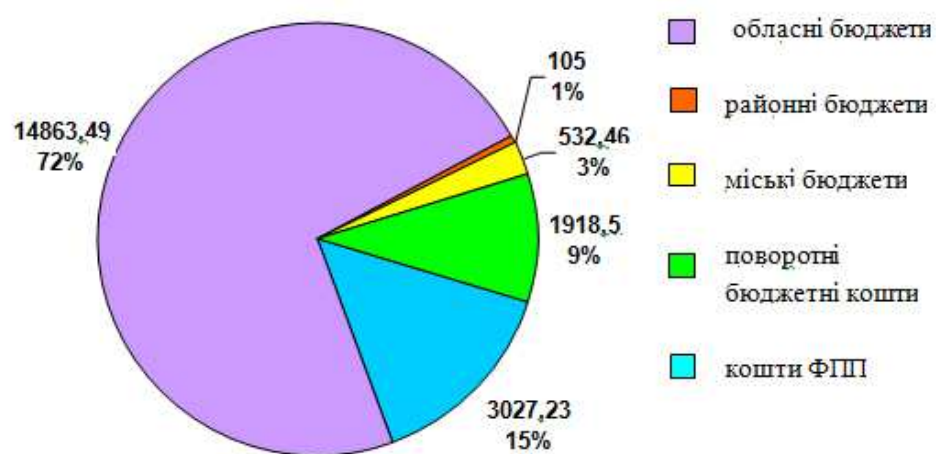
Підприємство не є простою сукупністю малих підприємств (індивідуальних капіталів) – це самостійний сектор економіки з властивими йому специфічними рисами: висока міра невизначеності; постійний економічний ризик; єдність стосунків власності і управління; потенційно висока здібність до впровадження інновацій (ухвалення нестандартних рішень); саморозвиток і адаптація до змін. Тому підприємство, як «жива» система, повинне мати поштовх до змін, а саме мотиви до розвитку.

Характеристика вмотивованості виявляється в процесі динамічної трансформації економічних процесів і стосунків, що обумовлюється суперечностями, які були наведені на рис. 2. Разом з тим, приватні підприємці мають індивідуальні розрізнені цілі. Управління вмотивованістю не можна здійснювати централізовано, на державному рівні. Воно повинно забезпечуватись самими підприємцями в вигляді загальної мети на регіональному рівні або в залежності від виду діяльності чи інших характеристик.

Об'єднання підприємців мають безпосередній вплив на життєздатність підприємництва як сукупності підприємств. Сам факт існування приватних підприємств в Україні доводить, що індивідуальний підприємець здатний забезпечити свою життєздатність. Крім того, на державному рівні розроблено достатньо наукових, практичних і законодавчих рекомендацій щодо підтримки підприємництва. На сьогодні без створення об'єднань підприємців забезпечення механізму життєздатності підприємництва є неможливим.

Розглянемо вплив на життєздатність підприємництва фондів підтримки підприємництва та громадських об'єднань підприємців в Запорізькій і Львівській області.

За даними Українського фонду підтримки підприємництва (УФПП) основними джерелами фактичного фінансування регіональних (місцевих) програм в 2010 р. через фонди підтримки підприємництва були обласні джерела (72%) (рис. 3). Із коштів, за рахунок яких у 2010 р. ФПП виконували заходи регіональних (місцевих) програм підтримки малого підприємництва, 90,81% було спрямовано на фінансово-кредитну підтримку малого підприємництва, 2,97% – на навчально-освітні заходи, 1,87% – на організаційно-інформаційні заходи, 1,23% – на створення (утримання) елементів інфраструктури підтримки малого підприємництва, близько 3,11% – на розробку та виготовлення електронних і друкованих видань, створення та підтримку власних ЗМІ, інформаційно-ресурсні послуги для малого бізнесу [7].

Рис. 2. Джерела фактичного фінансування регіональних (місцевих) програм в 2010 році через фонди підтримки підприємництва, тис. грн. [7]

Планове та фактичне фінансування заходів регіональних (місцевих) програм підтримки та розвитку малого підприємництва через фонди підтримки підприємництва в 2010 р. [7]

Назва регіональної (міської) програми	Планове фінансування з обласного (місцевого) бюджету-2010, тис. грн.			Фактичне фінансування заходів програм через ФПП, тис. грн.					
	загальне	через ФПП	через інших виконавців	загальне	обласний бюджет	районні бюджети	міський бюджет	поверотні бюджетні кошти	кошти ФПП
Комплексна програма розвитку малого підприємництва в Запорізькій області	2921	2250	671	34,79	0	0	0	0	34,79
Програма розвитку та підтримки малого підприємництва у м. Запоріжжі	380	380	0	202,865	0	0	147,16	0	55,705
Регіональна програма розвитку малого підприємництва у Львівській області	100	0	100	0	0	0	0	0	0

Аналіз планового та фактичного фінансування заходів регіональних (місцевих) програм підтримки та розвитку малого підприємництва через фонди підтримки підприємництва в 2010 р. показує, що планове фінансування підприємництва розраховано на кошти ФПП, але фактично фінансування відбувається за рахунок коштів регіону (табл. 1). Крім того, в Львівській області більше можливостей для фінансування підприємництва, оскільки Засновниками ФПП (дата заснування 17.04.2006 р.) є додатково Львівська обласна рада поряд з міською радою та УФПП, в той час, коли в Запорізькій області (дата заснування 27.05.1999 р.) тільки міська рада та УФПП.

Порівняльний аналіз цілей функціонування фондів підтримки з огляду забезпечення життєздатності підприємництва (табл. 2) показав, що в Запорізькій області діяльність фонду підтримки направлена на забезпечення надійності та вмотивованості підприємців.

Таблиця 2

Порівняльний аналіз цілей функціонування Фондів підтримки підприємництва з огляду забезпечення життєздатності [8, 9]

Характеристика	Львівська область	Запорізька область
Стікість	Реалізація державної політики у сфері розвитку та фінансово-кредитної підтримки сектора малого підприємництва на регіональному рівні. Виконання заходів національної, обласної та місцевих програм розвитку малого підприємництва.	Реалізація на місцевому рівні політики з питань розвитку та фінансової підтримки підприємництва, ефективне використання його можливостей в соціально-економічному розвитку міста, та інше. Об'єднання фінансово-економічного та науково-технічного потенціалу Засновників для розробки і здійснення програм та проектів, спрямованих на всебічний розвиток та підвищення ефективності підприємницької діяльності в місті.
Надійність	підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу регіону (зокрема фінансових ресурсів, які виділяються на підтримку підприємництва).	Сприяння використанню місцевими суб'єктами малого підприємництва державних та недержавних фінансових, матеріально-технічних та інформаційних ресурсів міста, в тому числі приміщень (споруд), обладнання, інформаційних матеріалів, а також науково-технічних розробок і технологій, необхідних для здійснення підприємницької діяльності; Надання суб'єктам підприємницької діяльності фінансової підтримки на

		розвиток господарської діяльності.
Живучість	Сприяння розвитку інфраструктури сектора малого підприємництва.	Створення, на основі залучення інвестицій, сучасної інфраструктури виробництва в різних секторах економіки. Створення умов, що сприяють виконанню міських програм і проектів, спрямованих на розвиток підприємництва в місті.
Вмотивованість	Підвищення інформаційної обізнаності, надання бізнес-консультацій, інформаційно-довідкової, навчально-освітньої та ресурсної підтримки суб'єктам МП	Розробка та втілення міських програм, зменшення соціальної напруженості за рахунок створення сприятливих умов для залучення до підприємницької діяльності місцевих соціально незахищених категорій населення - безробітних, звільнених у запас військовослужбовців, молоді, жінок, інвалідів та ін., створення робочих місць. Реалізація науково-освітніх програм з розвитку підприємництва на місцевому рівні.

Зазначимо, що об'єднання підприємців також повинні здійснювати вплив на фінансування підприємництва. Так, в Львівській області станом на 01.01.2011 р. функціонують 322 професійних легалізованих об'єднань громадян, а в Запорізькій – 323. Водночас, в мережі Інтернет доступна інформація по Львівській області лише про 21 об'єднання підприємців, відповідно в Запорізькій – про 62 об'єднання. Такий стан інформаційної відкритості не є задовільним. Необхідно підвищувати активність діяльності громадських об'єднань, їх інформаційну відкритість, оскільки стимулювання активності та обізнаності підприємців призводить до розвитку підприємництва.

Висновки. На нашу думку, розвиток теоретичних засад забезпечення життєздатності дозволить зрозуміти природу і взаємозв'язок структурних елементів підприємництва, визначити закономірності його розвитку, виробити науково обґрунтовані і життєздатні теоретичні і практичні рекомендації по формуванню механізму його регулювання і підтримки.

Перевагою підходу, що базується на управлінні життєздатністю є те, що життєздатність – це системне поняття, яке характеризує як стан, так і динаміку підприємництва в його єдності та суперечностях з зовнішнім середовищем.

Перспективою подальших досліджень є розробка методів управління життєздатністю, обґрунтування кількісних та якісних критеріїв її оцінювання.

Список використаних джерел:

- 1.Акофф Р., Эмери Ф. О целеустремленных системах. Пер. с англ. Под ред. И.А. Ушакова. – М.: «Сов. радио», 1974 – 272 с.
- 2.Бир С. Мозг фирмы: Пер. с англ. – М.: Радио и связь, 1993. – 416 с.
- 3.Варналій З.С. Державна регуляторна політика у сфері малого підприємництва / З. С. Варналій, І. С. Кузнєцова ; Ін-т екон. прогнозування НАН України. – К. – 2002. – 104 с.
- 4.Васильців Т.Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення: Монографія. – Львів: Арал, 2008. – 384 с.
- 5.Дрига С.Г. Мале підприємництво України: становлення, механізми управління та підтримки: Монографія. – К.: 2009, – 459 с.
- 6.Жаліло Я.А. Економічна стратегія держави: теорія, методологія, практика / Я. А. Жаліло. – К. : НІСД, 2003. – 224 с.
- 7.Звіт про діяльність у 2010 р. Українського фонду підтримки підприємництва: Електронний ресурс – Режим доступу: http://ufpp.gov.ua/ckfinder/userfiles/files/pro_fond/rezultat_diyalnosti/zvit_za_2010.doc.
- 8.Матеріали сайту Запорізького міського фонду підтримки підприємництва: Електронний ресурс – Режим доступу: http://www.zfpp.zp.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=37&Itemid.
- 9.Матеріали сайту регіонального фонду підтримки підприємництва у Львівській області: Електронний ресурс – Режим доступу: http://www.rfpp.lviv.ua/page_info_deep_about.html.
- 10.Медянік В.Ю. Розвиток компенсаторних можливостей підприємств малого бізнесу: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.02 / Східноукраїнський національний ун-т ім. Володимира Даля. — Луганськ, 2002. – 20 с.
- 11.Назаров В.В. Формування механізму стійкості підприємств малого бізнесу: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.02 / Східноукраїнський національний ун-т ім. Володимира Даля. – Луганськ, 2002. – 20 с.
- 12.Положення про Координаційну раду з питань розвитку малого та середнього підприємництва від 22.12.2010 р. № 1210: Електронний ресурс – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1210-2010-%EF>
- 13.Сергеєва Л.Н. Концептуальні основи управління життєздатністю комерційного банку з урахуванням принципів гармонійності структури / Л.Н. Сергеєва, Т.М. Книщенко // Экономика Крыма: науч.-пр. журнал. – 2010. – №3(32). – С.158–163.
- 14.Торгунаков Е.А. Формирование конкурентоспособности предпринимательских структур. Теория и методология / Е.А. Торгунаков. – СПб.: «Инфо-да», – 2006. – 183 с.
- 15.Хамидуллин Ф.Ф. Институциональные факторы становления и развития малого бизнеса / Ф.Ф. Хамидуллин. – Москва: Издательство «Креативная экономика», – 2007. – 284 с.

Подано до редакції 02 лютого 2012 року

Кашуба Я. Н.

Обоснование механизма обеспечения жизнеспособности предпринимательства в Украине

Аннотация. В статье обоснован механизм обеспечения жизнеспособности предпринимательства, рассмотрены основные составляющие жизнеспособности.

Ключевые слова: предпринимательство, жизнеспособность, механизм обеспечения, развитие.

Kashuba Y.M.

A ground of viability providing mechanism to enterprises in Ukraine

Annotation. The author analyzes the viability's providing mechanism to enterprises. The basic constituents of viability are considered in the article.

Keywords: enterprise, viability, providing mechanism, development.

Кашуба Ярослав Миколайович – к.е.н., професор кафедри теоретичної та прикладної економіки Інституту економіки і менеджменту Національного університету «Львівська політехніка».